

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณวิศิษฐ์ คุณสุกัญญา เพื่อนชอบ
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณวิศิษฐ์ คุณสุกัญญา เพื่อนชอบ
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันพุธ ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และวิทยาการของมูลนิธิฯ ผศ.อรรณพ หอมจันทร์ อาจารย์กุลวิไล สุทธิลักษณ์วนิช อาจารย์ธีรพันธ์ ครองยุทธ อาจารย์ธิดารัตน์ หอมจันทร์ อาจารย์วิชัย เฟื่องพูนวกิจ และอาจารย์คำปิ่น อักษรวิสัย ได้รับเชิญจากคุณวิศิษฐ์ คุณสุกัญญา เพื่อนชอบ และครอบครัว เพื่อไปสนทนาธรรมที่บ้านพักในหมู่บ้านมณฑนา แจ้หวงพัฒนา-ราชพฤกษ์ ถนนชัยพฤกษ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๕.๓๐ น.

ครั้งแรกที่ข้าพเจ้าได้พบและรู้จักกับพีโต (คุณวิศิษฐ์) ก็เมื่อคราวที่ท่านอาจารย์ไปสนทนาธรรมที่บ้านพักตากอากาศหลังหนึ่งที่เขาใหญ่ ซึ่งทราบว่าเป็นบ้านของเพื่อนของพีโต เป็นครั้งหนึ่งของการสนทนาธรรมที่ประทับใจมาก ทั้งบรรยากาศและการสนทนาธรรมในสถานที่โอ่อ่าอลังการ เป็นความพร้อมพร้อมด้วยเหตุและปัจจัยในกาลครั้งนั้น ทั้งยังทราบว่า เป็นครั้งที่พีโตมีการเริ่มที่จะฟังธรรมจากท่านอาจารย์อีกด้วย

การมาสนทนาธรรมที่บ้านคุณวิศิษฐ์ (พีโต) และคุณสุกัญญา (พีสุ) คราวนี้ ทำให้เห็นถึงการกระทำที่เป็นตัวอย่างที่น่าอนุโมทนาอย่างยิ่ง สำหรับการจัดสนทนาธรรมเนื่องในโอกาสขึ้นบ้านใหม่ แทนที่จะเป็นประเพณีการเลี้ยงพระแบบที่เคยทำกันมาในอดีต เนื่องจากความเข้าใจธรรมและวินัยที่ทรงแสดงแล้ว เมื่อเห็นว่าหากมีการนิมนต์พระมาฉันอาหาร ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องถวายเงินแก่ภิกษุตามที่กระทำตาม ๆ กันมาด้วยความไม่รู้ จนเป็นความเคยชินจนเป็นประเพณีไปแล้ว แม้ภิกษุเองก็รับเงินจนเป็นเรื่องปกติ บางรูปยังทักท้วงฆราวาสเสียด้วยซ้ำว่า ลืมที่จะถวายเงินหรือเปล่า ละเลยพระวินัยที่ทรงบัญญัติไว้ แสดงถึงความเสื่อมและวิกฤตของพระพุทธศาสนา ถึงเวลาแล้วที่พุทธบริษัทจะร่วมกันสะสางการประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัยที่ทรงแสดงไว้ เพื่อให้พระศาสดาดำรงมั่นคงด้วยความถูกต้องสืบไป

ในการสนทนาภาคเช้า ท่านอาจารย์กล่าวถึงความอดทนที่จะเข้าใจถูกต้อง ต้องอาศัยความอดทนขนาดไหน ที่จะรู้ว่าเดี๋ยวนี้ไม่ใช่เรา ด้วยความเป็นปกติ ยากแค่ไหนเมื่อเทียบกับความอดทนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นความไพเราะเหลือประมาณ ขณะที่ถอดเทป ข้าพเจ้ารู้สึกปิติมากในความเมตตาแสดงความจริงที่ถูกต้องของหนทางอันแสนยากยิ่งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญพระบารมียาวนานถึง สี่อสงไขยแสนกัป กว่าที่จะตรัสรู้ความจริงนี้ และมีพระมหากรุณาแสดงให้เราได้เข้าใจด้วย ตามกำลังของแต่ละบุคคล

ในการสนทนาภาคบ่าย ท่านอาจารย์สนทนาเรื่องวิริยารัมภกถา เมื่อได้กลับมาฟังซ้ำ ก็ยังทำให้รู้สึกปิติ ซาบซึ้ง มากยิ่งขึ้น จึงขออนุญาตถอดความการสนทนาทั้งสองช่วงดังกล่าว มาฝากให้ทุกท่านพิจารณาแต่ละคำโดยละเอียด

คุณพรทิพย์ :

กราบท่านอาจารย์สุจินต์และอาจารย์วิทยากรทุกท่านค่ะ ขณะนี้
คุณโตก็กำลังปลูกพีช เพราะมีศรัทธาเปลี่ยนจากการที่จะขึ้นบ้าน
ใหม่โดยการทำบุญเลี้ยงพระ เป็นการสนทนาธรรมและศึกษา
ธรรมะ ซึ่งศรัทธาก็เป็นพีช คุณโตกำลังหว่านพีชและปลูกพีชอยู่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

พีโต :

ทำไมเปลี่ยนล่ะคะ?

ก็เพราะฟังอาจารย์ครับ อันที่หนึ่ง คือผมมองแล้ว อย่างที่อาจารย์
พูดว่า ภิกษุในธรรมวินัย ไม่รับและไม่ยินดีในเงินและทอง ถ้าผม
นิมนต์พระมา แล้วผมไม่ถวายเงินท่านหรือว่าไม่ถวายปัจจัยท่าน
หรือถวายแค่เป็นใบอนุโมทนา หรือใบอะไร ใบปวารณาหรืออะไร
ผมก็ต้องทำผิด อันที่หนึ่ง ก็จะเป็นเหมือนกับส่งเสริมท่านให้ไปสู่อบายภูมิ

อันที่สอง ที่เปลี่ยนก็คือ หลังจากที่เราฟังพระสวด ก็มีทั้งขยันโตอะไร ผมก็ฟังไม่รู้เรื่อง แล้วก็มีการรับศีล ๕ เสร็จแล้ว เย็นเราก็ต้องมาเลี้ยงสังสรรค์กัน กินเหล้ากินยา กัน ก็ผิดหมด ผมก็คิดว่าผมเปลี่ยนดีกว่า ก็ถามทั้งคุณแก้วตา กับสุกัญญา ว่าเชิญอาจารย์มา โดยที่ยังไม่ได้บอกลูกว่าจะมาสนทนาธรรมเพื่อการขึ้นบ้านใหม่ แต่พอบอก ลูกเขาก็อนุโมทนาด้วย เขาก็เห็นดีด้วย

ทั้งหมดนี้ จริง ๆ แล้ว ลูกทั้งสองคนเขาเป็นคนดีในสายตาของคนอื่น ทุกคนจะชมมากกว่าเขาเป็นคนดี เพราะเขาชอบให้ทาน คือถ้าไปทานข้าว มีใครมาขายของ ชื้อมาจนเต็มบ้านไปหมด ชื้อมาก็เอามาทิ้ง เขาจะชอบลักษณะนั้น แต่ผมว่า ทำดีนี้ ยังขาด ถ้าศึกษาพระธรรมจะสมบูรณ์แบบมากกว่า ก็อยากให้เขาฟัง แต่วันนี้ เขาเองก็ค่อนข้างจะยุ่ง ก็ฟังน้อย ผมก็เห็นเขายังจัดอาหารกันอยู่ทั้งสองคน ใจจริง ๆ ก็คือเรื่องนี้ เรื่องที่อยากให้เขาทำดีศึกษาพระธรรม เตียวผมก็คงต้องค่อย ๆ ป้อนเขาไปเรื่อย ๆ อย่างที่อาจารย์เคยบอกกับคุณย่าว่า ไม่ต้องไปเร่งรัดคุณโต ยังไม่ถึงเวลาที่ยังไม่นั่นแหละ คุณย่าก็พูดกับผมบ่อย ๆ ผมก็จะต้องใช้แบบนี้กับลูกเหมือนกันครับ ที่เปลี่ยนมาเพราะอย่างนี้ครับ

ท่านอาจารย์ :

จะเห็นได้ว่า ถ้าไม่เข้าใจ จะเปลี่ยนไหม? ถ้าไม่รู้จักรักรณะ ไม่เข้าใจ ธรรมะ จะเปลี่ยนไหม? ก็ไม่เปลี่ยน เพราะฉะนั้น ความเห็นที่ถูกต้องก็รู้ว่า หนทางถูกต้องคืออะไร ก็ทำสิ่งที่ถูกต้อง แต่ก่อนนี้ เพราะไม่รู้ เราก็ทำสิ่งที่ผิดที่ถูกต้อง แต่พอมีความเข้าใจที่ถูกต้อง รู้หนทางที่ถูกต้อง เราก็ทำสิ่งที่ถูกต้อง ปัญญาเห็นชอบ เห็นถูกต้องตามความเป็นจริง

แล้วยังมีการที่ หวัง อนุเคราะห์ มีความหวังดีต่อคนอื่น ให้เขามีโอกาสได้เข้าใจธรรมะด้วย ประโยชน์ยิ่งใหญ่คือ ให้คนอื่นสามารถที่จะได้ประโยชน์จากการฟัง จะน้อยจะมากอย่างไรก็ตามแต่ ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชา แต่ความที่จะได้ยินบ่อย ๆ ก็ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น แล้ว "สัญญา" สภาพจำก็จำ แต่ว่าอย่างอื่นจำไว้มากกว่า ก็จริง แต่ว่าเพราะคุ้นเคยกับอย่างอื่นมาก

แต่ถ้าเราคุ้นเคยกับธรรมะมากขึ้น ความจำของเราก็เป็นไปในเรื่องของธรรมะมากขึ้น แล้วทำประโยชน์ในทางธรรมะด้วย เป็นการทำประโยชน์ทั้งตนเองและผู้อื่นด้วย

พีโต้ :

แต่ยอมรับเลยครับท่านอาจารย์ เรื่องศึกษาพระธรรม เป็นเรื่องยาก ตอนแรกผมนึกว่าเรื่องง่าย เป็นเรื่องที่ยาก คือผมศึกษาอย่างอื่นมันง่าย แต่ทำไมพระเจ้าไม่ได้เอาคำสอนของพระพุทธเจ้ามาสอน เขาเอาคำคม เขียนคำคมไว้ตามต้นไม้ ตามอะไรเต็มไปหมด ผมก็เคยอ่าน เอ๊ะ! มันไม่ใช่ มันไม่ใช่ ไม่ใช่สักอย่าง ก็ไปศึกษามาเยอะ อ่านทั้งหนังสือแล้วก็ไม่ใช่ มันไม่น่าจะเป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ แค่นี้หรือ? ผมยังคิดอยู่ว่า มันก็ง่าย ถ้าผมเป็นนักพูดผมก็พูดได้ ก็เลยมานั่งคิด พอมาศึกษาพระธรรมกับท่านอาจารย์ ยอมรับว่า ทั้งต้องอดทน แล้วก็มันคง ถึงจะค่อย ๆ ไปได้ครับ

ท่านอาจารย์ :

กว่าจะรู้จักพระพุทธเจ้า

พีโต้ :

ใช่ครับ

(มีเสียงกริ่งบ้านดัง...นึ่ง...หนอง... หัวเราะกันครืน)

ท่านอาจารย์ :

เห็นไหม? ปกติ ธรรมะหมดเลย ธรรมะหมดเลย แล้ววันหนึ่งก็จะเป็นอย่างนั้น เมื่อค่อย ๆ เข้าใจขึ้น แต่ต้องเป็นปกติอย่างนี้!!

อ.วิชัย :

กราบท่านอาจารย์ครับ เมื่อคืนนี้ พี่โตกล่าวถึงเรื่องของความอดทน ความอดทนก็มีหลายอย่างที่เราสัมผัสมาสัมผัสพบเจอแล้ว เรื่องของการอดทนเรื่องความเป็นอยู่ ความเย็น ความร้อน ความหนาว หรือว่ายุ่ง เหลือบ รื่น ไร ต่าง ๆ ก็แสดงถึงความอดทน

ท่านอาจารย์ :

พูดถึงความจริง ใช่ไหม?

อ.วิชัย :

ความจริงครับ

ท่านอาจารย์ :

ตามลำดับ เมื่อจริงอย่างนั้นก็ต้องพูดอย่างนั้น

อ.วิชัย :

แต่ต้องมีธรรมะที่เกิดขึ้น เพื่อจะอดทนต่อความเป็นอยู่

ท่านอาจารย์ :

เมื่อมีความเข้าใจ เมื่อมีความเข้าใจ แล้วก็จะรู้ได้ว่า เรื่องเล็ก เมื่อเทียบกับ "เห็น" แล้วอดทน จนกว่าจะรู้ว่า "เห็น" คือ "ธาตุรู้" ซึ่งไม่ใช่เรา!! เทียบกันก็แล้วกัน ไม่ว่าใครจะคิดว่า ความอดทน ยาก ลำบากแค่ไหน ยิ่งเรื่องยาก ยิ่งต้องยาก ที่จะอดทน!! แต่ก็ยังสามารถที่จะอดทนได้ ด้วยความเป็นเรา แต่ อดทนที่จะเข้าใจ ถูกต้องว่า เห็นเดี๋ยวนี้ไม่ใช่เรา จะต้องอดทนแค่ไหน? ประมาณไม่ได้เลย!! แล้วก็เกิดด้วย ดับด้วย!!

อ.วิชัย :

กราบท่านอาจารย์ครับ ถ้ามีความเข้าใจมากขึ้นว่า การสะสมความยึดถือสิ่งต่าง ๆ ว่าเป็นตัวเราหรืออัตตาก็นานแสนนาน ถ้าพิจารณาตามความเป็นจริงแล้ว การที่จะอดทนเพื่อเข้าใจตามความเป็นจริง ก็ยิ่งอดทน ยิ่งไม่มีอะไรจะเปรียบเทียบกับความอดทนเหล่านี้ได้

ท่านอาจารย์ :

ถ้าเข้าใจอย่างนี้ แค่นี้อดทนไม่ได้หรือ? เห็นไหม? เริ่มทำให้มีความอดทน ในชีวิตประจำวัน เพิ่มขึ้น ถ้าไม่เข้าใจอย่างนี้ เราก็อดทนยาก ไข้ไหม? อาหารก็ไม่อร่อย เย็นไป ร้อนไป โนนก็ไม่สะอาด นี่ก็ไม่ดี สารพัดอย่าง แต่จากการรู้ เทียบว่า อดทนที่จะเข้าใจถูกต้องว่า เดียวนี้ ทุกอย่างเป็นธรรมดาแต่ละหนึ่ง ไม่ว่าจะเห็น ไม่ว่าจะเสียง ไม่ว่าจะชอบ ไม่ว่าจะไม่ชอบ ไม่ว่าจะคิด ทุกอย่างต้องเข้าใจทั้งหมด จึงจะละความเป็นตัวตนได้

ยากแค่ไหน? เมื่อเทียบกับการที่ต้องอดทนกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตประจำวัน เห็นชีวิตประจำวันที่ต้องอดทนเป็นเรื่องเล็กไปแล้ว เมื่อเทียบกับเรื่องใหญ่ที่จะต้องอดทนในการที่จะ อบรมเจริญปัญญา ค่อย ๆ เกิดขึ้นจากการฟัง เข้าใจ ตามลำดับ

อ.วิชัย :

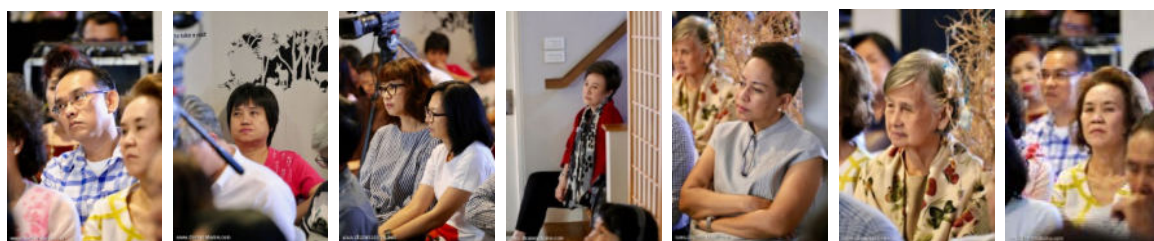
กราบท่านอาจารย์ครับ ก็นึกถึงพระสูตรหนึ่ง ที่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสกับท่านพระมหากัสสปะ ที่ให้ท่านพระมหากัสสปะสอนภิกษุทั้งหลาย ท่านพระมหากัสสปะก็กล่าวว่า ภิกษุในบัดนี้เป็นผู้ที่ว่ายาก ไม่อดทน ไม่รับคำพร่ำสอนด้วยความเคารพครับท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

คะ นั่นเมื่อสองพันกว่าปีมาแล้ว แล้วเดี๋ยวนี้ล่ะ? จะยิ่งว่ายากสักแค่ไหน? จะยิ่งไม่อดทนสักแค่ไหน?

อ.วิชัย :

เห็นถึงความละเอียด ด้วยความที่ท่านเป็นผู้ทรงคุณ เห็นถึงความประพฤตินั้นไป แม้ภิกษุที่กล่าวได้ว่าทะนุและกัน ว่าใครจะกล่าวได้ดีกว่ากัน ใครจะกล่าวได้นานกว่ากัน เห็นถึงความละเอียดของปัญญาว่า กว่าที่จะพิจารณาเห็นแม้กุศลเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จะแสดงถึงความที่เป็นผู้ที่ไม่อดทนและความเป็นผู้ที่ว่ายาก แล้วก็มารับคำพร่ำสอนด้วยความเคารพ

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น ทั้งหมดในพระไตรปิฎก เมื่อเข้าใจแล้ว ก็จะทำให้บุคคลนั้น เพิ่มความอดทน แม้ในชีวิตประจำวันว่า ถ้าไม่อดทนก็เป็นอกุศล และขณะที่เป็นอกุศลมากขึ้น มากขึ้น จะสามารถรู้ความจริงของสภาพธรรมะได้อย่างไร? เพราะฉะนั้น ก็ต้องขัดเกลาตั้งแต่ในเบื้องต้น ที่จะต้องมีความอดทนต่อทุกอย่าง

อ.วิชัย :

แม้ขณะที่ฟัง ก็มีปัญญาที่จะเห็นประโยชน์ และด้วยความอดทนที่จะไม่ละเลยในคำแต่ละคำที่ได้ยิน

ท่านอาจารย์ :

แล้วปัญญาก็ทำหน้าที่ของปัญญา ไม่ต้องห่วงใย ไม่ว่าจะมีความอดทนหรือไม่ว่าจะเป็นอะไรก็ตาม เพราะฉะนั้น เราจะสังเกตได้ในชีวิตประจำวัน คนอดทนน้อย มีปัญญาหรือเปล่า? คนที่ไม่อดทนเลย ก็เลวมากแค่ไหน? เพราะฉะนั้น คนที่อดทนต่อทุกอย่าง ไม่ว่าจะคำพูด หรือว่าทุกสิ่งทุกอย่างทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ สามารถที่จะทนได้ ทั้งกุศลและอกุศล

ถ้าเป็นกุศล ชอบใช้ไหม? ก็ยังอดทนที่จะต้องรู้ว่า ขณะที่ชอบ เป็น
อกุศล ละเอียดยาก ทุกอย่าง ต้องไม่ผ่านความเข้าใจของปัญญา ที่
ละเอียดยิ่งจะสามารถที่จะละอกุศลและความเป็นตัวตนได้ ก็สงสัย
มาแล้วที่เป็นเรา? เพราะฉะนั้น ทั้งหมดที่เคยเป็นเรา กว่าที่จะเข้าใจ
จนกระทั่งค่อย ๆ หดไป ละเอียดยิ่ง ตามกำลังของปัญญาที่
ต้องรู้จริง และละเอียดยิ่ง ละเอียดยิ่ง!!

อ.วิชัย :

กราบท่านอาจารย์ครับ เมื่อมีความเข้าใจมากขึ้น ก็จะยิ่งเห็นความ
ละเอียดยิ่งที่พระองค์ตรัสถึงว่า ขันติเป็นตบะอย่างยิ่ง

ท่านอาจารย์ :

ทุกคำ ตามกำลังของปัญญารู้ว่า เข้าใจระดับไหน ถ้าปัญญาน้อย ก็
เข้าใจได้แค่นั้น แต่เมื่อมีปัญญาเพิ่มขึ้น ความอดทนเพิ่มขึ้น ก็รู้ว่าที่
ได้ออดทนมาแล้วจะถึงการเข้าใจ อีกนานไหม?

อ.วิชัย :

ถ้าเห็นซึ่งถึงคำนี้ ทุก ๆ ขณะ สามารถที่จะเห็นถึงกำลังของปัญญา
ที่จะอดทนที่จะเข้าใจความเป็นจริง

ท่านอาจารย์ :

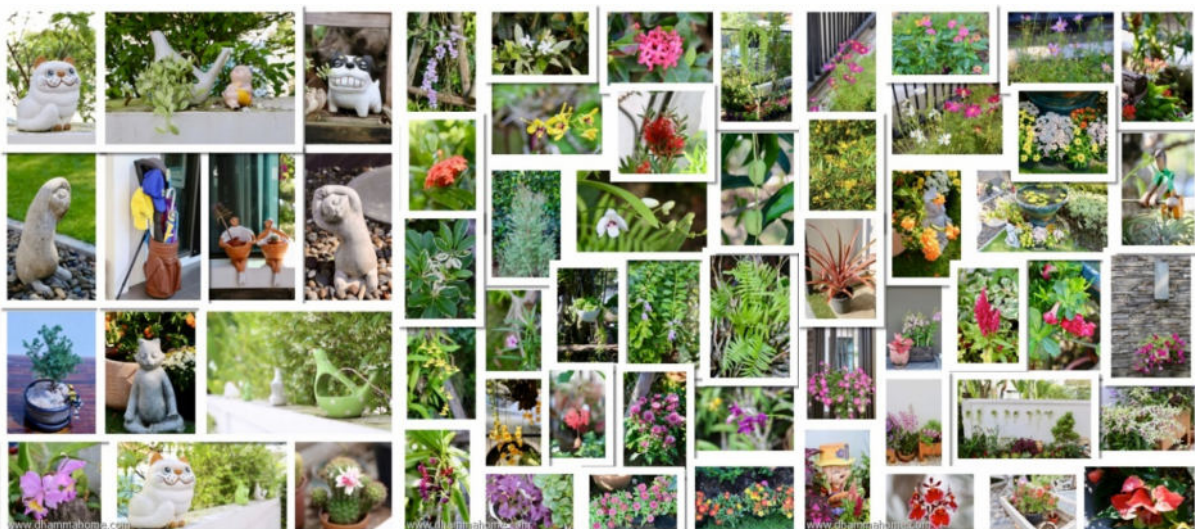
แล้วก็ เป็นปกติ นั่นถึงจะอดทน ที่จะรู้ความเป็นปกติคือ เต็มวัน!!

ภาคบ่าย

- คุณพรทิพย์ :** ท่านอาจารย์คะ เมื่อปัญญาารู้สภาพธรรมะที่ปรากฏ สมมุติว่ารู้ในสภาพรู้ ขณะนั้นจะต้องรู้ลักษณะของสภาพรู้ นั้น ใจไหมคะ?
- ท่านอาจารย์ :** เดียวนี้มีอะไรปรากฏไหม?
- คุณพรทิพย์ :** ยังไม่มีค่ะ หมายถึงยังไม่ปรากฏกับปัญญาค่ะ
- ท่านอาจารย์ :** ถ้ามแค่ไหนก็ต้องตอบแค่นั้น
- คุณพรทิพย์ :** (หัวเราะ) ขณะนี้ก็มีเห็น ได้ยิน ค่ะ
- ท่านอาจารย์ :** มี แต่ไม่รู้ ใจไหม?
- คุณพรทิพย์ :** ไม่รู้ค่ะ
- ท่านอาจารย์ :** เพราะฉะนั้น สิ่งที่ปรากฏ เหมือนเดิมที่ไม่รู้ ค่อย ๆ รู้ขึ้นได้ไหม?
- คุณพรทิพย์ :** ได้ค่ะ
- ท่านอาจารย์ :** แล้วจะว่าไม่มีอะไรปรากฏได้หรือ?

- คุณพรทิพย์ : คือ หนูสงสัยว่า อย่างเช่น...
- ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น จริง ๆ แล้ว ไม่ขาดสิ่งที่ปรากฏ แต่ไม่รู้สิ่งที่ปรากฏ!!
- คุณพรทิพย์ : ไม่ขาดแน่นอนค่ะ
- ท่านอาจารย์ : แล้วก็ไม่รู้แน่นอนด้วย!!
- คุณพรทิพย์ : ใช่ค่ะ เพราะปัญญาก็ยังไม่พอ ก็จะไม่รู้ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น หาปัญญาที่ไหนมารู้?
- คุณพรทิพย์ : ก็ต้องจากการฟังให้เข้าใจ
- ท่านอาจารย์ : แน่แน่นอนค่ะ ไม่อย่างนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ทรงแสดงพระธรรม ๔๕ พรรษา
- คุณพรทิพย์ : แต่เมื่อสักครู่นี้ ที่ท่านอาจารย์สนทนากับอาจารย์วิชัยว่า สภาพรู้ที่ปรากฏ ไม่ต้องไปใส่ชื่อ

- ท่านอาจารย์ : เวลานี้โกรธ ต้องบอกโกรธ โกรธ โกรธ ไหม? เวลานี้กำลังเห็น ต้องบอกว่า เห็น เห็น เห็น ไหม?
- คุณพรทิพย์ : ไม่ต้องบอกค่ะ แต่ผู้นั้นก็ต้องรู้สึคะว่า...
- ท่านอาจารย์ : ก็แน่นอน เวลานี้ไม่ถามก็รู้ว่า เห็น ไม่ใช่ โกรธ
- คุณพรทิพย์ : แต่ผู้นั้นก็ต้องรู้ว่า นั่นเป็นสภาพรู้ ไม่ใช่รูป

ท่านอาจารย์ :

เข้าใจ ทีละเล็ก ทีละน้อย จนกว่าจะมั่นคง!!!

อ.วิชัย :

กราบท่านอาจารย์ครับ คือการที่ฟังความเป็นจริงของธรรมะมีไหม? ปราภฏไหม? บุคคลที่ฟังก็พอพิจารณาว่ามี และที่ท่านอาจารย์กล่าวว่า เข้าใจขึ้นได้ไหม? ก็ต้องตอบว่า ถ้าฟัง ไตร่ตรองมากขึ้น เข้าใจขึ้นได้ครับ แต่ว่าการที่จะเข้าใจถึงความต่างของความรู้ว่า มี กับความเข้าใจว่า สิ่งนั้นเป็นธรรมะ คือ การที่จะเข้าใจ บางครั้งไม่สามารถที่จะพิจารณาให้เข้าใจว่า...

ท่านอาจารย์ :

"ไม่สามารถ" นะใคร? เห็นไหม? เครื่องกันที่มองไม่เห็น จนกว่า ปัญญาเห็น

อ.วิชัย :

ก็เหมือนกับว่า กล่าวในสิ่งที่เมื่อรู้ก็ต่อเมื่อปัญญาเกิดให้รู้

ท่านอาจารย์ :

ใช่ เพราะฉะนั้น ไม่รู้ ก็ไม่รู้ไป ฟังไป เข้าใจไป ฟังไป เข้าใจไป จนกว่าจะค่อย ๆ รู้ขึ้น และรู้ด้วยว่า รู้ขนาดนั้นนะ รู้ระดับไหน? ขึ้นไหน? ตรง ตามความเป็นจริง

อ.วิชัย :

แล้วในระหว่างนี้ ความหลงผิด ความเข้าใจผิด ความที่คิดว่ารู้แล้ว ไม่รู้ รู้ ไม่รู้ อย่างนี้ล่ะครับ?

ท่านอาจารย์ :

คะ สะสมอยู่ในจิตทั้งหมด!! พร้อมที่จะเกิด!! เกิดแล้ว ให้รู้หรือไม่รู้ อีก!!

...เพราะฉะนั้น ความรู้จะน้อยสักแค่ไหน? แต่ค่อย ๆ ไป เหมือน
ว่ายทวนน้ำ คลื่นลมมรสุมเยอะแยะมาก ถึงได้กล่าวว่า ต้องเป็นคน
ที่กล้าหาญ แล้วก็ อดทน แล้วก็เข้าใจความหมายของคำว่า ไม่ใช่
เรา พอเบียดเข้ามานิดหนึ่ง รู้เลยว่าผิด!! ใช่ไหม? จะเป็น "ความ
พยายาม" อีกแล้ว!! จะเป็นการพยายามทั้งคืนก็ได้!! แต่ว่า เริ่มรู้
ตอนจบว่าไม่ใช่ (หัวเราะกันครืน)...

เพราะฉะนั้น กว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะค่อย ๆ ไป ทีละน้อย ทีละน้อย
แล้วก็...โล่งขึ้น เพราะรู้ว่า ไม่ใช่ จากการที่รู้ว่าไม่ใช่ นี่ จะค่อย ๆ
สบายใจขึ้นนิดหนึ่ง น้อยมาก ที่รู้ว่าไม่ใช่ แต่จะมากอีกเมื่อไหร่ไม่รู้!!

อ.วิชัย :

เพราะว่า ขณะที่กำลังคิดนั้น กำลังถือโดยความเป็นเราที่กำลังคิด
เคยปรุงแต่งไป

ท่านอาจารย์ :

ใช่ ทั้งหมด ทั้งวัน ทุกอย่าง ทุกสิ่ง ที่ไม่เคยรู้ ก็หมดเลย ความเห็น
ผิดไม่เหลือเลย คิดดู!! ไม่เหลือแม้แต่พืชเชื้อเพียงเล็กน้อย นี้นิดด
เดียว (ท่านลากเสียง) ก็ไม่เหลือ!! จึงจะชื่อว่า ดับ!!! ด้วยโสตาปัตติ
มรรค ยังมีอยู่เต็ม จะเป็นไปได้ได้อย่างไร จะไปเป็นผู้ดับกิเลสได้
อย่างไร?

...เพราะฉะนั้น คำพูดทุกคำ ที่แสดงความจริง เป็นวิริยารัมภภา
คำพูดให้ไม่ท้อถอย คำพูดให้เห็นจริง ๆ ว่า นี่ ละความไม่รู้นะ
คำพูดให้เห็นจริง ๆ ว่า ไม่ต้องไปหลงอยากได้ เพราะมันไม่มีทาง!!
ใช่ไหม? นี่คือ ย้ำแล้วย้ำอีก ว่าไม่มีทางอื่น!! ไม่ต้องไปหลงอยาก!!
อยากมันไม่สามารถจะทำอะไรได้เลย นอกจากเข้าใจทีละน้อย ด้วย
ความอดทน แล้วก็เบิกบาน แล้วก็ แล้วแต่อะไรจะเกิดขึ้น เพียงแต่
ว่า "แล้วแต่อะไรจะเกิดขึ้น" นั่นปัญญาแล้ว!! พร้อมทั้งจะไม่มีตัวตน
ไปบังคับ หรือไปพยายาม...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณวิศิษฐ์ คุณสุกัญญา เพื่อนชอบ และครอบครัว
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

